

Älgstammen i Västerbotten Nordvästra ÄFO

Vintern 2014/2015

RESULTATBLAD 05
2015

Svensk Naturförvaltning AB har gjort en beräkning av älgstammens storlek och sammansättning i Västerbottens läns Nordvästra älgförvaltningsområde. Uppgifterna kan fungera som ett stöd i det lokala älgförvaltningsarbetet för planering och utvärdering av avskjutning.

För att effektivt kunna styra utvecklingen av en älgstam krävs tillförlitliga demografiska data, det vill säga uppgifter på älgarnas antal, kön, ålder och hemvist.

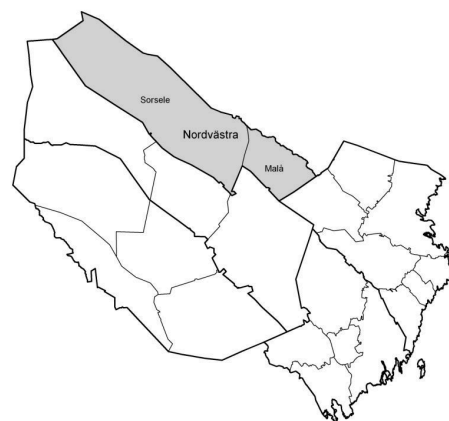
Med statistik från avskjutning och Älgobs kan man göra en beräkning hur stammen sett ut vid jaktstart samt efter jakt för de år man har statistik för. I Västerbotten där älgen vandrar mellan sommar och vinterområden blir beräkningen efter jakt en beskrivning av vintertäthet före vandring. Hur älgarna fördelar sig under hög- och senvintern kan vi inte på detta sätt riktigt uttala oss om. Vi vet dock, genom olika flyginventeringar som genomförts, att tätheten i ett område kan vara både högre och lägre än det som vi anger som täthet efter jakt.

Inventeringar som skattar antal älgar före jakt kan bidra till att göra beräkningarna säkrare. I områden där älgar säsongsvandrar över gränsen innebär det att en skattning av sommarstammen är nödvändig. I vandringsområden har emellertid även skattningar av vinterstammen ett stort värde då det kan vara av betydelse att känna till stammens storlek och utbredning på högvintern inte minst för att identifiera kopplingen mellan skador på tall och älg.

En beräkning av stammen utifrån avskjutningsstatistik och Älgobs förutsätter att det finns data insamlade från en serie av år, att mängden data är av en viss storlek, och att data samlats in på ett korrekt och konsekvent sätt. Viktigt att tänka på är att beräkningarna aldrig blir bättre än kvaliteten på indata. Inkonsekvent insamling av älgobs eller felaktig rapportering av skjutna älgar etc. innebär således en risk för att bilden av hur älgstammen har förändrats över tiden och hur den ser ut idag blir missvisande.

Resultat i denna redovisning kan skilja sig något från vad som går att läsa ut i föregående års rapporter. Detta eftersom analyserna utförts med tillägg av senaste årets Älgobsdata och avskjutningsstatistik. *Tidigare redovisad utveckling har alltså återanalyserats, nu med fler och nya data. Detta är ett exempel på en adaptiv process.*

I rapporten redovisas dels ett resultat för hela älgförvaltningsområdet (ÄFO) och dels ett resultat för respektive jaktvårdsrets (JVK). Resultatet för ÄFO är fristående och kan därför skilja sig något från summan av respektive JVK.

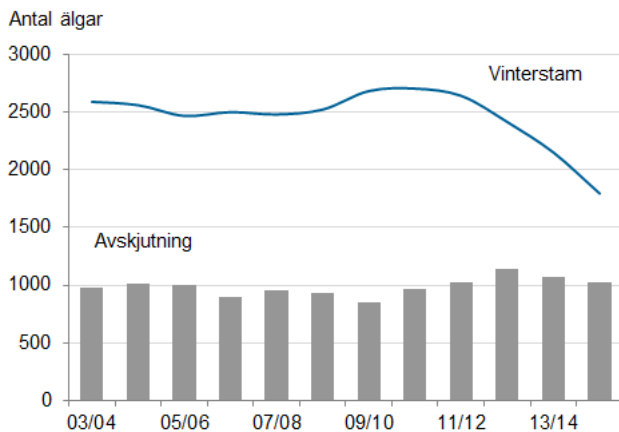

Figur 1. Västerbottens län med avgränsningar för ÄFO (tjock svart linje) och jaktvårdsretsar (tunn svart linje). Jaktvårdsretsar tillhörande Nordvästra älgförvaltningsområdet (ÄFO) indikeras med grå bakgrund.

NORDVÄSTRA ÄFO

Tabell 1. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	2817	1795	2346
Älgar per 1000 ha	3,1	2,0	2,6
Areal (ha)	910 416	910 416	910 416
Tjurar	659	363	512
Kor	1476	1149	1271
Kalvar	681	282	563
Kalv per ko	0,46	0,25	0,44
Könskvot	31%	24%	29%

Figur 2. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

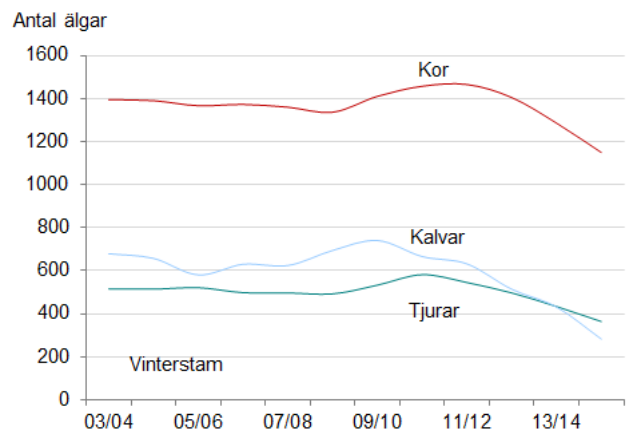
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

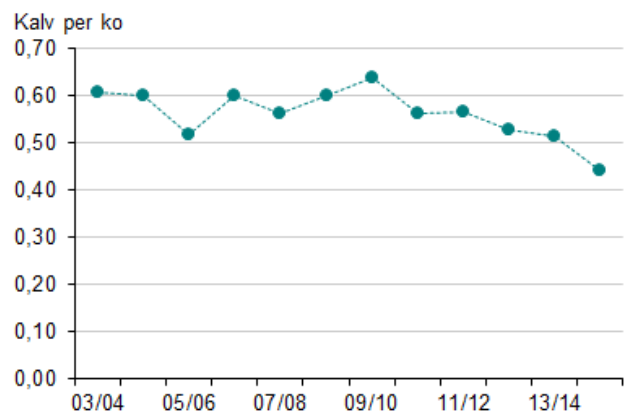
Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 3. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

Kommentarer

- Avskjutningen minskar men antalet älgar fortsätter minska eftersom avskjutningen är högre än den årliga tillväxten. Antalet kalvar per ko uppvisar en fortsatt nedåtgående trend (figur 4).

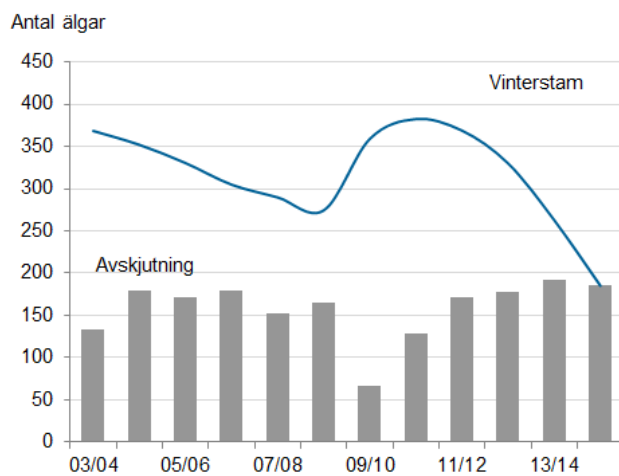

Figur 4. Antal kalv per ko före jakt.

MALÅ JVK

Tabell 2. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	373	188	272
Älgar per 1000 ha	2,4	1,2	1,8
Areal (ha)	152 437	152 437	152 437
Tjurar	62	16	30
Kor	198	143	154
Kalvar	113	29	88
Kalv per ko	0,57	0,20	0,57
Könskvot	24%	10%	16%

Figur 5. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

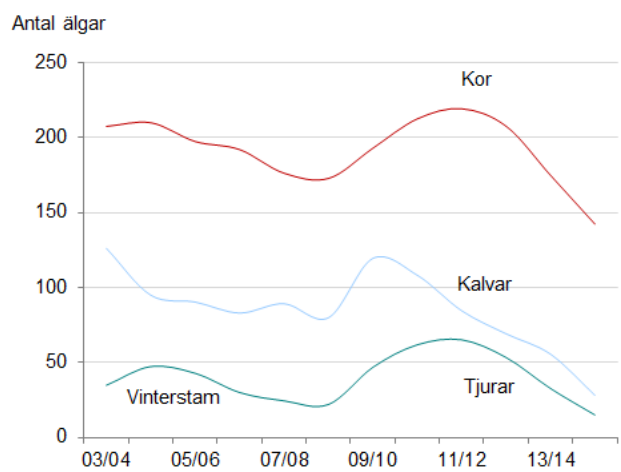
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 6. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

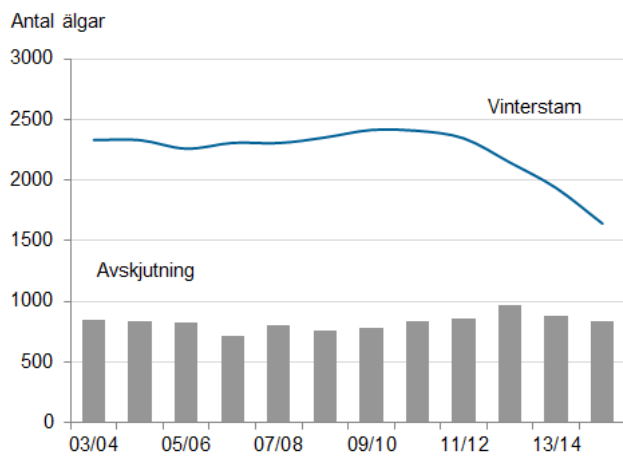
Kommentarer

- Tidsserien inleds med att drygt en älg per 1000 ha skjuts och stammen minskar. Jaktåret 2009/2010 halveras avskjutningen vilket resulterar i en snabb uppgång. Därefter sker en successiv återgång till drygt en skjutna älg per 1000 ha vilket vänder utvecklingen nedåt på nytt. Nedgången på slutet har förstärkts av antalet kalvar per ko varit lägre än genomsnittet.
- Observerad andel tjur bland vuxna älgar i Älgöbsen har alla år legat runt 25%. I stort sett alla år utom på slutet har hälften eller fler av de skjutna vuxna varit tjurar vilket resulterat i att andelen tjur i stammen efter jakt varit låg eller mycket låg. En övervikt av tjurkalv bland födda kalvar har emellertid inneburit att könskvoten återgått till omkring 25% nästföljande sommar.

SORSELE JVK

Tabell 3. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	2478	1641	2090
Älgar per 1000 ha	3,3	2,2	2,8
Areal (ha)	757 979	757 979	757 979
Tjurar	647	397	525
Kor	1274	1002	1105
Kalvar	557	242	460
Kalv per ko	0,44	0,24	0,42
Könskvot	34%	28%	32%

Figur 7. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

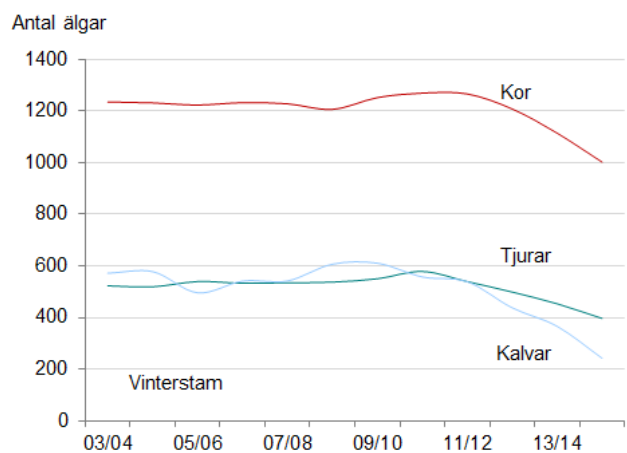
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

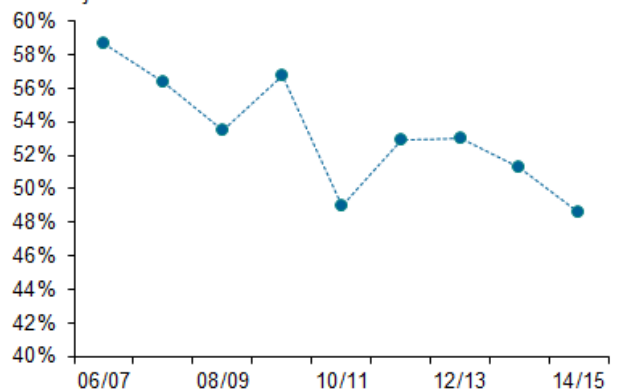

Figur 8. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

Kommentarer

- Antalet älgar fortsätter minska eftersom avskjutningen, trots att även den minskar, är högre än den årliga tillväxten. Antalet kalvar per ko visar en nedåtgående trend.
- Trots att en övervägande andel vuxna bland skjutna älgar senaste två åren varit kor minskar andelen tjurar i stammen. Denna förändring väger dock inte upp en redan skev könskvot då antalet tjurkalvar versus kvigkalvar minskat (figur 9).

Andel tjurkalv av kalvar

Figur 9. Antal tjurkalvar bland skjutna kalvar. Andelen antas spegla könskvoten hos födda kalvar och klavar vid jaktstart.